

Розділ 1. Формування теоретичних основ тьюторства

Тема 3. Поняття та принципи тьюторингу

3.1. Тьютор, тьюторство, тьюторинг.

3.2. Тьюторські компетенції

3.3. Принципи тьюторингу

3.4. Тьюторська служба у школі

3.1. Тьютор, тьюторство, тьюторинг.

Щоб прояснити термін, давайте повернемося до витоків тьюторства, у Великобританію XVI століття.

Уявімо собі тодішній Кембридж. Університет існує вже двісті років і об'єднує 16 коледжів з окремим гуртожитком, їдальнею, бібліотекою для своїх. Пів-сотні професорів читають авторські курси з наук, філософії, логіки, математики... Навчальна і наукова робота організована в шести «школах» університету. Першокурсник приїздить із невеличкого містечка і гадки не маєте що до чого.

Тут і з'являється тьютор – студент старшокурсник. Він веде новачка до гуртожитку, показує де їдальня, пральня, клуб, розпитує що той вивчає, радить професорів, які класно читають відповідні дисципліни, допомагає вибрати курси на семестр.

У 18-19ст. тьютор не тільки супроводжує студента, а й навчає: дає уроки, консультує, готує до іспитів. Цю позицію обіймають не тільки старшокурсники, але і професори.

Сьогодні 75% навчання в Кембріджі – це тьюторські заняття в невеликих групах, і тільки 25% – лекції.

Тьютором називають людину, яка **вибудовує** для школяра чи студента максимально **індивідуальну траєкторію навчання**, виходячи з:

- особливостей його характеру,
- типу інтелекту,
- успішності чи неуспішності в різних областях знання і,
- найголовніше, виходячи з бажання самого тьюторанта щось міняти в собі і своєму навчанні.

Тьюторський супровід – це педагогічна діяльність по індивідуалізації освіти, спрямована на виявлення і розвиток освітніх мотивів та інтересів учня, пошук освітніх ресурсів для створення індивідуальної освітньої програми, на роботу з освітнім замовленням родини, формування учбової та освітньої рефлексії учня.

Щоб точно розібратися, підемо від супротивного: ким тьютор не є?

- не репетитор

Задача репетитора полягає в тому, щоб учень вивчив ‘від і до’ та показав знання на іспиті. Репетитор **орієнтований на вимоги підручника, ЗНО, IELTS**. Він може підібрати методики і матеріали, які краще підходять дитині. В цьому сенсі він підлаштовується під учня. Але **в центрі все одно стоїть не особистість дитини, а програма**. Наприклад, репетитор не може піддавати сумніву доцільність цих знань чи іспитів для дитини.

- не психолог

Тут все просто. Психолог **працює з минулим**, дитячими спогадами, колишніми травми, минулими переживаннями. Він докопується до причин і виводить їх на свідомий рівень. А **тьютор працює з тим що є тут і зараз**. Він буде враховувати сімейні негаразди, страхи і переживання, але не буде занурюватись в ці душевні стани. Якщо з’ясується, що тьюторант не може розвиватись, не подолавши внутрішньої кризи, тьютор має зупинити процес і порекомендувати звернутись до психолога.

Отже спочатку – психолог, а потім – тьютор.

- не коуч

Коуч допомагає клієнту **досягти поставлених цілей**. Ця професія прийшла зі спорту, де тренер і спортсмен мають показати результат: програму з фігурного катання, чи голи у футболі. Зі спорту коучінг природньо перекочував у бізнес, адже і там люди орієнтовані на **конкретні досягнення**, як збільшити прибуток, розширити мережу, залучити нових клієнтів.

Отже до **коуча звертаються з конкретною метою**. Але діти та підлітки рідко-рідко можуть поставити собі мету. Зате часто запозичують її від родичів чи друзів. *Можуть легко змінити свій запит в ході тьюторства*. І це природньо, бо мозок дітей і дорослих відрізняється.

Якщо давати ще одне визначення, я би сказала, що **тьюторство – це коучінг для підлітків та дітей з урахуванням їх несформованої особистості**.

- не класний керівник

Тьютор здебільшого працює індивідуально: сідає з тьюторантом сам на сам на годину чи скільки треба. Тьютор може організувати групову зустріч, якщо бачить спільні інтереси у кількох підопічних, але це не основна форма роботи. Натомість класний керівник, чи куратор має обмаль часу на кожного окремого

учня: 10-15 хвилин на перерві, або розмова за чаєм раз на місяць – це максимум. **Основне спілкування куратора відбувається з групою.**

Отже, **тьютор**, як й приватний викладач, може допомагати учневі засвоїти важку тему, давати додаткові завдання з профільного предмета. Але на відміну від репетитора, який зазвичай не має впливу на навчальну програму, тьютор *може внести зміни до навчального плану, безпосередньо вплинути на шкільне життя дитини*. Шкільний психолог стежить за станом та розвитком учнів, допомагає виявляти *проблеми учня* або колективу, надає психологічну допомогу. Тьютор також має справу з подібними завданнями, але застосовує *педагогічний інструментарій*. На відміну від куратора або класного керівника, який теж стежить за плануванням часу, успішністю, дисципліною та мотивацією всіх учнів (як єдиної групи), *увага тьютора зосереджена на одній дитині, її особливостях, потребах та схильностях*. На додаток *тьютор вирішує завдання в області профорієнтації*.

Як працює тьютор у школі і навіщо це підлітку?

Усвідомлення. З 12-13 років мотивація «порадувати батьків» та «заробити оцінку» слабшає. Натомість підліток намагається віднайти щось своє, співзвучне і стати в цьому профі. Якщо інтерес не знаходить поживи ані в школі, ані вдома, людина переключається на соціальні мережі та віртуальний світ.

Тьютор допомагає підлітку **сформуванню власного сенсу для навчання**. **Зрозуміти, чого той прагне досягти в реалі, і що треба знати та вміти для цього.** Усвідомлення своєї мети і самоосвіта – цінні навички XXI століття.

Самостійність. Тьютор навчає справлятися зі слабкими сторонами і невдачами. Якщо репетитор «підтягує» учня, щоб виправити шістьку з математики, то тьютор **допоможе зрозуміти, в якому місці «збій» і як можна це змінити.**

Пошук. Тьютор слугує провідником у потоці онлайн-інформації, зокрема навчальних курсів та лідерів точок зору. Людям 14-17 років часто не сила розібратися і відрізнити цінну інформацію від шлаку. Дорослий наставник може **допомогти просіяти інформацію і разом навчити критичному пошуку.**

Прокачка. Тьютор може ініціювати та допомогти **прокачати універсальні навички** – тайм-менеджмент, цілепокладання, вміння працювати в команді, які полегшать підлітку життя зараз і в подальшому.

Розвиток. Тьютор підкаже **де і як реалізувати свої таланти**. Це особливо важливо для молодих людей, чия обдарованість і сфера інтересів мешкає поза школою. Так у підлітка може народитися свій проект: комікс, Youtube канал, шкільна футбольна команда чи стартап.

Профорієнтація. Важко знайти покликання у 15-17 років. Молода людина погано знає себе, слабо орієнтується в оточуючому світі, спантеличена

гормонами та доставучими питаннями оточуючих ‘Ким хочеш бути?’. ВУЗ вибирають ‘за престижністю’, бо батьки так сказали, услід за подругою чи другом, бо фасад будівлі сподобався ;). Натомість разом з тьютором підліток аналізує свої здібності, співставляє із ринком праці, знайомиться з людьми різних/обраної професії, пробує виконати проект чи знайти підробіток в цій галузі. Чим більше роздумів і спроб в напрямку дослідження себе та світу робить тьюторант, тим влучнішим буде вибір професії.

В першу чергу тьютор потрібен:

- новачку, – підлітку, який нещодавно перейшов в нову школу і потребує «перезавантаження» навчальних навичок і цілей;
- тихоні, який вважає за краще відсидітися, рідко висловлює свою думку і пред’являє себе світу;
- активному, який все хоче, за все хапається, але нічого не доводить до кінця;
- при конфліктах, коли у підлітка явні проблеми в колективі;
- тим, кому не вистачає уваги дорослих;
- підлітку із труднощами в навчанні, який потребує індивідуального темпу і підтримки;
- талановитим або захопленим чимось;
- будь-якому підлітку, який хоче, щоб у нього був тьютор.

За спостереженнями адміністрацій шкіл які пропонують послуги тьютора впровадження тьюторства через наполегливе рекомендування пройти цикл учням, які мали сімейні та навчальні негаразди. На 90% це була ініціатива дорослих. Нам хотілось допомогти, витягти, врятувати, навчити та «заподіяти добро» іншими способами запозиченими з батьківського та вчительського досвіду. При цьому підлітки лишались споживачами, бо не готові були до змін та внутрішньої роботи. То був провал.

Пропонування учням тьюторство без нав’язувань викликав інтерес до цього процесу. Цікаво, що ті підлітки, які хоч раз були на тьюторстві, у новому навчальному році обирають собі наставників після першого ж оголошення. Знають вже, що це класно. І справді, ну хто б із нас дорослих відмовився від персонального безкоштовного коуча?.

Роки навчання у навчальному закладі – це неймовірно відповідальний час, який дуже важливо використовувати максимально ефективно. На жаль, більшість вітчизняних шкіл не дають того обсягу знань, який необхідний молодим людям після навчання. Ще гірші справи з соціалізацією, навичками, мотивацією, розумінням своїх цілей і пріоритетів.

А кожна дитина талановита, від педагогів залежить те, чи зможе вона розвинути свої задатки та здібності. Спираючись на участь тьютора, з’являється

можливість адаптувати програму під кожну дитину, приділити достатньо часу для стовідсоткового освоєння кожної теми, але й допомогти зрозуміти, як саме потрібно вчитися.

Підтримка тьютора є незамінною і в питаннях соціалізації, тайм-менеджменту та мотивації. Тьютори – професійні педагоги, які щиро захоплені своєю справою. Це дозволяє їм не тільки робити шкільну програму цікавою та зрозумілою, знаходити спільну мову з дітьми, але й допомагати їм навчитися самоорганізації та відповідальності. Результатом такого підходу стає бажання кожної дитини дізнатися більше з основних предметів, краще опрацювати важливу тему, самостійно ставити навчання вище за звичні розваги.

Завдання тьютора:

- аналіз особливостей, швидкості сприйняття, схильностей, таланту, інтересів та потреб учня;
- допомога у формулюванні мети та профорієнтації;
- складання індивідуального навчального плану;
- аналіз успішності та стану дитини, коригування навчального плану;
- навчання принципам самостійного коригування своєї стратегії освіти, допомога в подоланні проблем і труднощів самоосвіти;
- мотивування до навчання, розвитку, корисного хобі та зацікавлень, участі в дослідницькій або проєктній діяльності;
- гармонізація взаємодії та комунікації в системі школа-учень-сім'я;
- допомога в основах тайм-менеджменту, принципах навчання, поєднанні навчання з іншими інтересами.

Якщо:

1. У дитини немає стійкого інтересу до будь-чого, а тільки залежність від гаджетів.
2. Або у нього/неї низька мотивація до навчання, і ви змушені постійно контролювати свою дитину.
3. Він/вона не любить читати, не вміє зосередитися на важливому
4. У неї/нього немає відповідальності за себе, розуміння своїх обов'язків, своєї ролі в родині

То ситуацію можливо вирішити засобами тьюторської технології супроводу.
Яка може:

1. Допомогти навчитися розуміти дитину, чути її, розділяти її почуття. Далеко не всі дорослі вміють це робити.
2. Допомогти встановити довірливі відносини. Стати партнерами в тому, що вам обом цікаво.

3. Грамотно (професійно!) пройти шлях від зафіксованого інтересу до розвитку здібностей і талантів дитини.

Світ змінився, він став принципово іншим: непередбачуваним, імовірнісним, дуже швидким, напруженим та складним. Як в ньому зорієнтуватися, за яким компасом, як не загубитися, зберегти себе та навчити цьому дітей? Відповідь є - змінити свою парадигму.

3.2. Тьюторські компетенції

Тьюторинг як метод набирає обертів в реаліях української освіти. Частина шкіл вже працюють за цим методом, частина вважає, що працює, а ще частина пояснює, чому це неможливо в Україні. Кожна точка зору має право на існування. Однак питання, які у тьютора мають бути компетенції, стоїть гостро та потребує відповіді.

Аби відповісти на це питання звернемося до досліджень окремих науковців та практиків, а також **матриці тьюторських компетенцій**, яка була розроблена в рамках проекту Certi. MenTu (Certification of Mentors and Tutors) такими європейськими країнами, як Великобританія, Кіпр, Швеція, Австрія, Польща та Греція.

Всі дослідники, які надають свої рекомендації з цього питання, виходять із положення, що *тьюторинг – це співпраця дорослого та підопічного (учня чи студента) шляхом індивідуальних зустрічей (тьюторіалів)*. Відповідно до цього і були визначені **компетенції тьютора**:

- **здатність встановлювати партнерські взаємовідносини з підопічними.**

Відповідальність за взаємовідносини покладається на тьютора. **Тьютор повинен:**

- *піклуватися про учня;*
- *готуватися до регулярних зустрічей та обговорення певних важливих тем на них;*
- *сприймати учня як цілісну особистість з урахуванням його характеру, темпераменту, рівня знань, талантів, інтересів, ціннісних настанов;*
- *бути великодушним та уважним;*
- *ділитися власним досвідом та знаннями;*
- *щиро цікавитися іншими людьми;*
- *бути наполегливим;*
- *чітко висловлювати власну думку;*
- *зосереджуватися не на проблемах, а на їх вирішенні;*

- бути людиною, якій можна довіряти;
- вміти надихати відповідно до визначених цілей та схилити до мислення;
- вміти знаходити в учня прихований потенціал;
- допомагати відкривати сенс освіти, планувати діяльність, приймати виклики;

- вміти ставити питання учню, уважно слухати;
- концентруватися на сильних сторонах підопічного;
- працювати, передусім, на майбутнє підопічного.
- здатність обирати методи, засоби та інструменти для вирішення професійних завдань в роботі з підопічним.

Тьютор володіє сучасними освітніми технологіями, є фахівцем в своїй педагогічній сфері та може підтримати пошуки свого підопічного в науковій, дослідницькій діяльності. **Тьютор:**

- підтримує прогрес учня чи студента в навчанні, допомагає (у разі необхідності) налагодити зв'язки підопічному із зовнішніми експертами.

- допомагає учню/студенту в плануванні, визначенні та досягненні цілей;
- постійно проводить моніторинг прогресу учня/студента і надає конструктивний зворотній зв'язок, обговорює з підопічним зміни в його житті;

- аналізує та проводить оцінку власної діяльності для підвищення ефективності тьюторського процесу, тобто практикує саморефлексію, він знає свої компетенції та обмеження і своєчасно звертається по допомогу до інших спеціалістів.

Важливими для тьютора є такі особистісні компетенції, як:

- адаптивність;
- гнучкість;
- готовність допомагати;
- особиста ефективність в складних та нестандартних професійних ситуаціях;

- компетенція конфліктології;

- відповідальність;

- особиста організованість та вміння планувати;

- саморозвиток та особисте зростання;

- здатність до пошуку рішень;

- ефективна комунікація;

- стресменеджмент;

- таймменеджмент;

- володіння сучасними інформаційними технологіями.

Окрім загальних та професійних компетенцій варто виділити ще **психологічні:**

- організація тьюторингу з урахуванням *вікових особливостей підопічного;*
- володіння *психологічними технологіями* (діагностика, наприклад) та вміння використовувати їх в тьюторській практиці;
- професійне самовизначення та *утримання тьюторської позиції* на основі індивідуалізації.

Є чудова метафора, що кращий інструмент тьютора – це сам тьютор. Це має бути компетентна особа в тій області знань, в яку вона вирушає з підопічним. Однак знання тут не найважливіші, тьютор не повинен бути альфою та омегою. Як досвідчений мандрівник, він може разом з початківцем увійти в невідому для них обох територію, щоб *показати, як можна по ній пересуватися, як з нею знайомитися*. А головне, *як отримувати задоволення від подорожі в самому собі*, задоволення від нових відкриттів. А щоб це було можливе, тьютор має знати власні сильні і слабкі сторони.

Виникає питання, чи кожен може стати тьютором? Відповідь може бути різною. Однак, важко собі уявити, щоб вчитель не мав компетенцій вихователя. Роберт Харгров у своєму дослідженні визначає **п'ять відправних пунктів, які дозволяють зрозуміти готовність та бажання ставати тьютором.**

1. Створення партнерських взаємовідносин, які спираються на довготривалу, стабільну співпраці двох сторін. У цих відносинах тьютор щиро прагне досягнення успіхів свого партнера та неустанно допомагає йому в цьому. Його **діяльність схожа на «пошуки найкращого в людині»**, яка ґрунтується на створенні таких умов, коли підопічний відкриває у собі щось більше, незвичайні можливості. У зв'язку з цим тьютор:

- зосереджує увагу на прагненнях,
- схильностях підопічного,
- вказує йому нові перспективи,
- допомагає визначити цілі та підтримує в їх досягненні.

Така підтримка дає можливість визначати у майбутньому ще більше амбітних цілей, а тьютор у разі їх недосягнення не той, хто звинувачує в помилках, а **в бесідах допомагає зрозуміти, як їх можна виправити та нагадує про прагнення, бажання.**

2. Вміння показати підопічному бачення успіху. Пов'язане це з визначенням сміливих та трудних цілей, а в наслідку – перехід до сміливих дій. Необхідною тут є допомога у відкритті мрій та віра в те, що неможливе може ставати можливим.

3. Відкриття тьютором самого себе. Зміна мислення, відмова від старих схем власної діяльності: наприклад, сталого контролю, переконання в своїй правоті, а також винайдення в собі нових можливостей.

4. Трансформація в мудрого партнера, який навчився уважно слухати та задавати відповідні питання. Такі вміння допомагають відкрити приховані думки (через непевність чи нерозуміння самого себе) та спрямувати спільні дії в напрямку успіху.

5. Постійне покращення якості спільних дій, підвищувати власну майстерність в процесі тьюторської роботи.

Так чи інакше, але тьютором стає той, хто:

- *хоче цього, прагне,*
- *готовий до розвитку в собі здатності до авторефлексії (розуміння самого себе, праця над собою, самосвідомість);*
- *здатний говорити про цінності (без моралізації, нав'язування своєї точки зору);*
- *здатний вести діалог як намір зрозуміти іншого (не дискусія, не переконання).*

3.3. Принципи тьюторингу

Сьогодні тьюторинг – тренд, і кожна поважаюча себе школа поспішає оголосити про впровадження тьюторського супроводу. Сьогодні тьюторинг - тренд, і кожна поважаюча себе школа поспішає оголосити про впровадження тьюторського супроводу. Нюанси, без яких просто неможливо реалізувати цей підхід на практиці. Це 8 концептуально важливих **принципів, на яких ґрунтується метод тьюторингу:**

1. Відкрите варіативне освітнє середовище. Умовою для реалізації тьюторингу є створення відкритого варіативного освітнього середовища. Саме **в цих умовах дитина, яка вміло направляє тьютором, може:**

- *робити вибір,*
- *обговорювати можливі ризики і перспективи,*
- *аналізувати результати того чи іншого вибору, щоб поступово вибудовувати своє майбутнє.*

2. Індивідуалізація – основа тьюторингу. Найголовніше в тьюторському підході - принцип індивідуалізації. Коли **учень стає активним суб'єктом,** а не об'єктом освітнього процесу:

- бере участь у виборі свого персонального освітнього або життєвого шляху,
- ставить перед собою цілі і завдання,
- оцінює перспективи,
- приймає відповідальність за свій вибір.

3. Тьюторинг – це довгий процес. Тьюторинг спрямований на всебічний розвиток підопічного. Кожна людина має *потенціал*, який не завжди ми бачимо, але який *може розкритися тільки в певних умовах*.

4. Оцінка можливостей. Розвиток полягає не тільки в тому, щоб зрозуміти свої здібності, але й у тому, щоб оцінити *невикористані можливості*. Процес розвитку, який відбувається в рамках *тьюторингу, заснований на розкритті та ефективному використанні цих можливостей, а також на розумінні своїх слабких та сильних сторін*.

5. Досягнення цілей. Основою тьюторингу є не тільки досягнення мети, поставленої перед учнем, але й визначення способів її досягнення. *Дитина усвідомлено приймає на себе відповідальність за всі можливі наслідки свого вільного вибору*. Завдання тьютора направляти і мотивувати підопічного на досягнення мети.

6. Рефлексія. Один з основних інструментів тьюторингу. Саме *рефлексія допомагає аналізувати свої дії, стимулює процес самосвідомості*, є найважливішим чинником самовдосконалення. А роль тьютора в тому, щоб мотивувати підопічного до рефлексії.

7. Взаємовідносини між тьютором та підопічним. Взаємоповага, *довіра*, автономія учня з одного боку, авторитет, довіра та віра тьютора в учня - з іншого. І, безумовно, добровільність цих відносин, які не є метою самі по собі, проте, є обов'язковою умовою. Без взаємин робота тьютора неможлива.

8. Співпраця. Не тільки тьютор впливає на свого підопічного, але й дитина впливає на дорослого. Ці *відносини сміливо можна назвати співпрацею*, оскільки зростає педагогічний досвід, відбувається обмін інформацією, відпрацьовуються нові методики і компетенції, досвід набуває не тільки дитина, а й тьютор. Звичайно, тьюторинг не вирішує всі проблеми української освіти, але це - методика, в якій саме дитина знаходиться в центрі освітнього процесу.

3.4. Тьюторська служба у школі

Тьюторинг в школі – це метод індивідуальної турботи про підопічного, що базується на взаєминах «майстер-учень» та завдяки інтегрованому підходу до розвитку людини має на меті повну реалізацію її потенціалу. Всі діти різні і у кожного є свої індивідуальні запити, потреби, темпи засвоєння матеріалу.

Завдання тьюторської служби школи – допомогти дитині зрозуміти та зафіксувати власні пізнавальні інтереси, визначити сильні сторони, допомогти зрозуміти, де і яким чином можна їх використати, побудувати власну програму розвитку. Тьютор допомагає кожному підопічному знайти свій шлях, стати особистістю.

Тьюторська служба – це може бути відділ, який об'єднує всіх тьюторів школи. Взаємодія тьютора та тьюторанта відбувається один або два рази на тиждень. Тьютор та його підопічний зустрічаються на індивідуальному тьюторіалі (очному занятті) та обговорюють, що хоче дитина у своєму розвитку і як цього можна досягти. Тьютор допомагає дитині визначитися з її освітнім запитом, обговорює необхідні ресурси, план дій, перешкоди та перепони на шляху, мотивує та стимулює на перший крок. Далі дитина діє самостійно, а тьютор спостерігає і включається за необхідністю. Після - обговорюються результати, осмислюється отриманий досвід, плануються нові кроки.

Відповідно до обраного пакету цикл може тривати 12, 7 та 4 зустрічі. Після проведення останньої зустрічі можливий повторний вибір пакету і продовження супроводу. Всі заняття відбуваються в II половині дня в зручний для тьютора і тьюторанта день та час.

Наразі вже школи мають досвід проведення тьюторіалів в онлайн - форматі і активно його використовують. Для цього в наявності Служби мають бути всі необхідні відеоматеріали та інструменти для занять.

Тьюторський супровід дитини починається з моменту побудови індивідуального запиту, для тих, хто навчається. Для цього визначають довгострокові, середньострокові і короткострокові цілі. І тут, безумовно, необхідна допомога дорослого тьютора, оскільки побудова образу «майбутнього себе» і формулювання на основі цього цілей вимагає досить високої компетентності, якими діти ще не зовсім володіють.

Цей образ має освітню, професійну та особистісну складову. Освітня складова дозволяє відповісти на питання - які освітні дефіцити у мене є, чого мені не вистачає в плані освіти, щоб «дорости» до «ідеального Я». Професійна складова дозволяє відповісти на питання - в якій сфері мені б хотілося реалізувати себе. Особистісна складова дозволяє визначити, якою особистістю я хочу стати,

якими якостями володіти. Для того, щоб перетворити цілі в рух, потрібна розробка освітньої траєкторії.

Для виконання тьюторських послуг тьютор для роботи повинен мати перш за все – вміння спілкуватися з дітьми. Вміння говорити з ними не формально, але з повагою, без повчань та загравань. Також тьютор повинен вміння зберігати спокій та не піддаватися емоціям. І, авжеж, тьютор повинен вміння вчитися, адже йому потрібно розбиратися в сучасних трендах, бути “на одній хвилі” з дітьми.

Послуга тьюторінгу може надаватися за плату.

Існує три види тьюторінгу (Варіанти пакетів супроводу в школі): науковий, розвивальний та творчий.

Науковий напрям – профорієнтаційний або націлений на покращення навчальних результатів. Можливий супровід учня в його наукових пошуках.

Розвивальний тьюторінг направлений на розкриття сильних сторін, талантів та схильностей дитини, визначення бажань та потреб, розвитку впевненості в собі тощо. Результатом супроводу є досягнення особистої мети дитини.

Завданням творчого напрямку є розвиток креативного мислення дитини, її творчих здібностей. Іноді декілька напрямків можуть поєднуватися між собою.

Пакет «12 зустрічей» складається з повного циклу супроводу дитини: від визначення власних цінностей, сильних сторін, бажань, до формулювання мети та плану її реалізації, і далі до досягнення поставленої мети.

Пакет «7 зустрічей» або «Додаткова мета» може бути обраним для продовження супроводу і реалізації ще однієї мети.

Пакет «4 зустрічі» або «Все про мене» охоплює знайомство дитини з собою. За ці зустрічі відбувається визначення власних цінностей, талантів, мрій, життєвих принципів.

Тьюторські послуги можуть коштувати в залежності від обраного пакету. Наприклад Пакет «12 зустрічей» коштує - 3 600 грн. Пакет «7 зустрічей» - 2100 грн. Пакет «4 зустрічі» - 1200 грн.

Між батьками та школою укладається угода про надання тьюторських послуг. За потребою дію договору можна продовжити.

Питання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте поняття: тьютор, тьюторство, тьюторінг.
2. Які компетенції необхідні тьютору?
3. Вкажіть основні групи принципів тьюторінгу.
4. Що представляє собою тьюторська служба у школі?